

Van de secretaris.....

Deze nieuwsbrief opent met een terugblik van Gerd Simons, secretaris van het Platform vmbo Bouwtechniek, op de landelijke dag die begin juni in het Archeon in Alphen aan de Rijn werd gehouden. Ook geeft Gerd zijn visie op de stand van zaken van het Platform.

“Jammer, al die regen, dacht ik toen ik op 2 juni bij het Archeon in Alphen aan de Rijn aankwam, zou dat wel goed komen? Na een zonnige voorbereidingsdag voor de Landelijke dag van het Platform keek het organisatieteam sceptisch richting een hemel die tot in de verste verte alleen maar donkere wolken vertoonde. Met maar liefst tien workshops, een informatiemarkt met 25 organisaties was in de schitterende omgeving van het Themapark Archeon alles tot op de puntjes voorbereid. Zou de belangstelling ondanks het weer wel groot genoeg zijn?

Dat viel alles mee. Met bijna 450 docenten en nog eens 150 andere bezoekers was de opkomst enorm .... een record tot dusver. Er waren vertegenwoordigers van allerlei organisaties aanwezig, zoals de ken-

niscentra van het Bouw- en Houtcluster en het Ministerie van Onderwijs. Het enthousiasme waarmee de workshops bezocht werden, geeft blijk van de enorme belangstelling voor de activiteiten van het Platform en laat zien dat we op de juiste weg zijn.

In de afgelopen jaren hebben wij veel ervaring op kunnen doen die we nu op een professionele wijze willen continueren. Centraal hierbij staat het ontwikkelen van toegankelijke en eigentijdse producten voor

In dit nummer:

Van de secretaris.....

Waardevol werk tussen de Romeinen:
veni, vidi, vmbo!

Van het Ministerie

Van de nieuwe voorzitter

Docenten hebben grote verantwoordelijkheid

Spelen met vaktaal (in de bouwtechniek)

Mededelingen

Nieuwe en makkelijke digitale bereikbaarheid

Regiobijeenkomsten

vervolg van pagina 1

de leerlingen en een omvangrijk dienstenpakket voor docenten. Dit allemaal op basis van een duidelijke boodschap die de bouwtechniek zelfbewust neerzet binnen het vmbo. Een van de zichtbare acties daarvoor is de nieuwe huisstijl van het Platform, die op de landelijke dag gepresenteerd is. Deze vlotte stijl zal het innovatieve karakter van het Platform en zijn producten herkenbaar transporteren. Zo zullen docenten op de volgende regiobijeenkomsten het eerste product van het Arrangement vmbo Bouwtechniek kunnen leren kennen en zal in aanwezigheid van het ministerie van OCW aan iedere school bouwtechniek gratis een pakket PSO worden uitgereikt. Elders in deze nieuwsbrief treft u de datum aan waarop in

uw buurt de regiobijeenkomst wordt gehouden.

Naast de Arrangement-projecten houdt het Platform zich ook het aankomend schooljaar weer bezig met verschillende actuele onderwerpen. In de komende periode zult u meer te weten komen over cen-

trale examens, arbo en vaktaal. Ruime aandacht krijgt ook de toetsenbank die na de succesvolle introductiefase structureel wordt opgenomen in het aanbod van het Platform. Hierover zijn de scholen recent geïnformeerd. Een uitbreiding naar toetsen voor 'bouwbreed' zal het pakket afronden.

Na zo'n zestien jaar neemt Hans Scheres als voorzitter afscheid van het Platform. Hij heeft in die tijd het Platform een gezicht weten te geven en wist steeds door zijn uitstekende kennis en gedrevenheid de richting en het standpunt van het Platform te helpen bepalen. Wij danken Hans zeer hartelijk voor zijn energieke bijdrage en wensen hem alle goeds toe bij het uitvoeren van zijn verdere voornemens. Als zijn opvolger werd op de landelijke dag Jan van Nierop aan u voorgesteld. Het beproefde enthousiasme van Jan voor het vmbo en zijn succes als locatiedirecteur van 'Het Kwadrant' te Weert geven blijk van een uitstekende personele keuze.

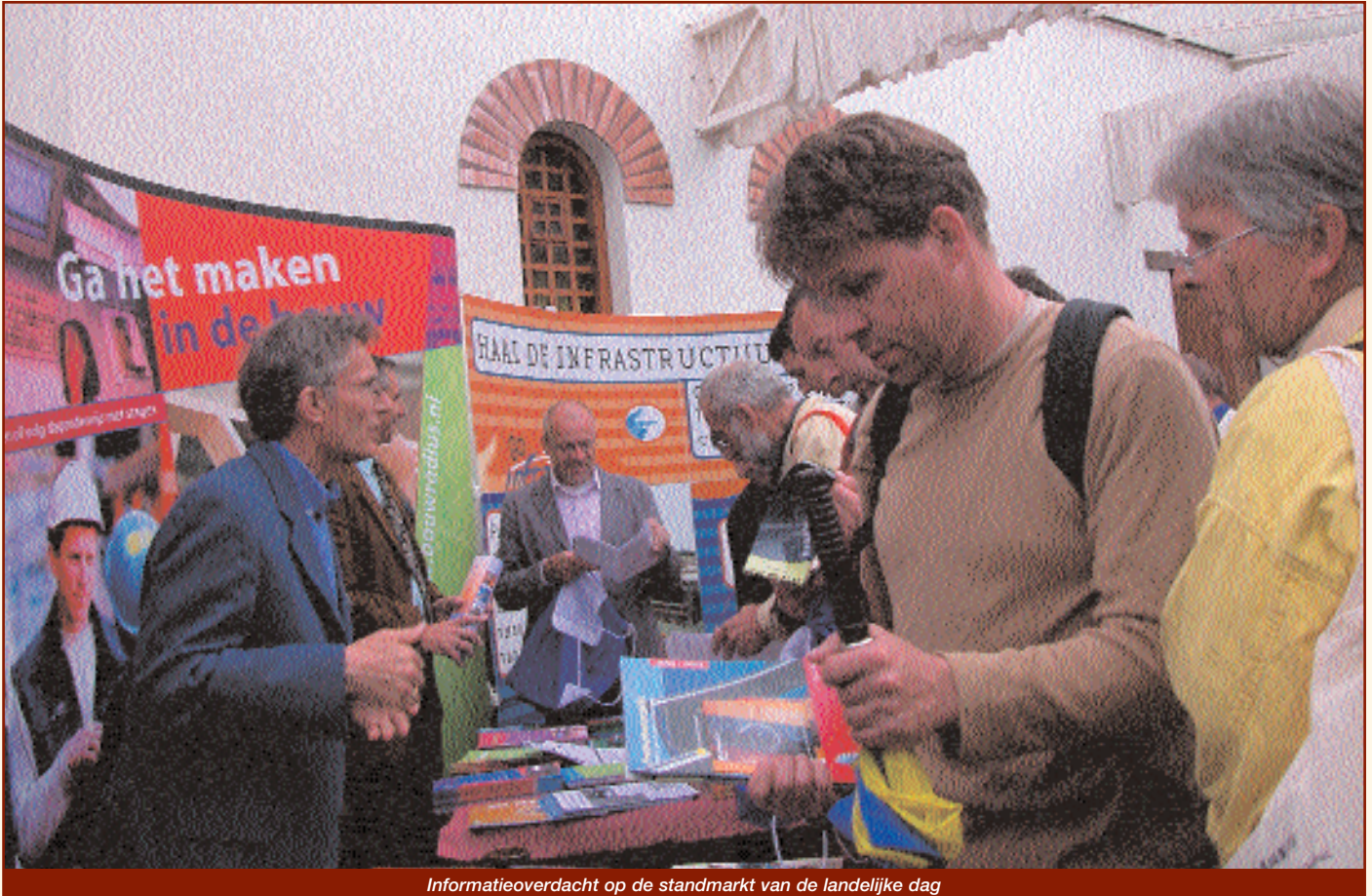
Ook Walter Everaard neemt afscheid van het Platform. Na een indrukwekkende periode van veertien jaar is hij voor velen een begrip geworden. Niet alleen in zijn regio waar hij als coördinator actief is geweest. Walter was ook regelmatig betrokken bij landelijke projecten van het Platform. Hij wordt opgevolgd door zijn collega Tony Jansen.

Met dit nieuwe team gaan we verder werken aan een waardevolle omgeving binnen het vmbo. Hartelijk dank aan allen die aan het slagen van het Platform in het algemeen en de recente landelijke dag in het bijzonder hebben bijgedragen."

Bouwtechniek zelfbewust neerzetten

Waardevol werk tussen de Romeinen: veni, vidi, vmbo!

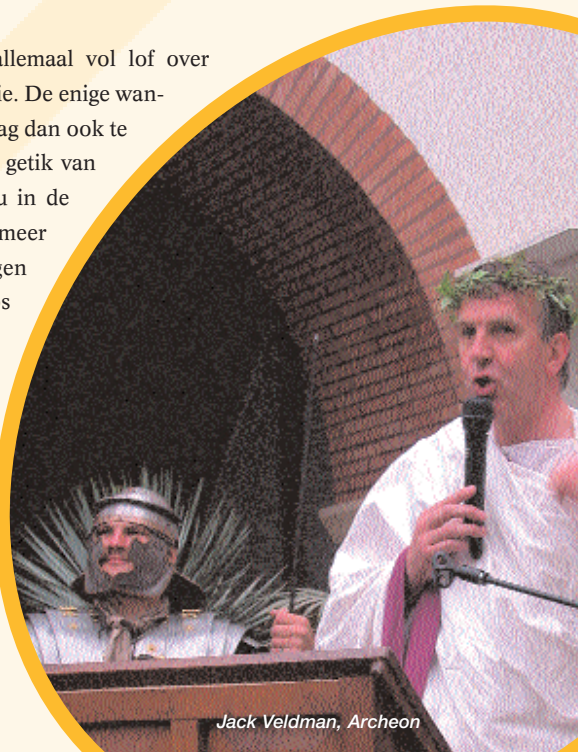
Informatieoverzicht op de standmarkt van de landelijke dag

Een directeur als Romein verkleed. Klaroengeschal. Lunch in het Solarium van het Badhuis. Via een boerderij uit de prehistorie een bezoek aan het klooster of koopmanshuis voor een workshop. Het Platform organiseerde op 2 juni de Landelijke dag vmbo Bouwtechniek in het archeologisch themapark Archeon.

Alhoewel de inschrijfdatum al lang verstreken was, meldden zich tot en met 1 juni nog enthousiaste docenten aan. Thema was dit jaar Werk aan een waardevolle omgeving. Docenten bouwtechniek werden uitgenodigd verschillende workshops te bezoeken. Die stonden vooral in het teken van het Arrangement vmbo Bouwtechniek: Starterpakketten, Kies Kader, Leerwerkhuis en het PSO-project. Daarnaast werden workshops aangeboden over beton in het vmbo, MetselGoed, ToekomstPas, vakdossier, standbouw en scholing voor docenten. Als locatie was, in navolging op het Openlucht Museum in Arnhem en het Zuiderzee Museum in Enkhuizen, gekozen voor het archeologisch themapark Archeon. Park-directeur Jack Veldman opende de dag in stijl, verkleed als Romeins senaatlid en begeleid door Romeinse wachters en een klaroenspeler. Waarna Henri Geerling, cluster coördinator voor het vmbo bij OCW, zijn waardering voor zowel het Platform als de bouwtechniek docent uitsprak.

Ondanks de slechte publiciteit rondom het vmbo blijven zij zich inzetten en kunnen zelfs als voorbeeld worden gezien voor andere richtingen binnen het vmbo.

Bezoekers waren allemaal vol lof over organisatie en locatie. De enige wan-klink die op deze dag dan ook te horen was, was het getik van de regen ... Leest u in de volgende rubriek meer over de invullingen van de workshops en de reacties van de deelnemers.

Jack Veldman, Archeon

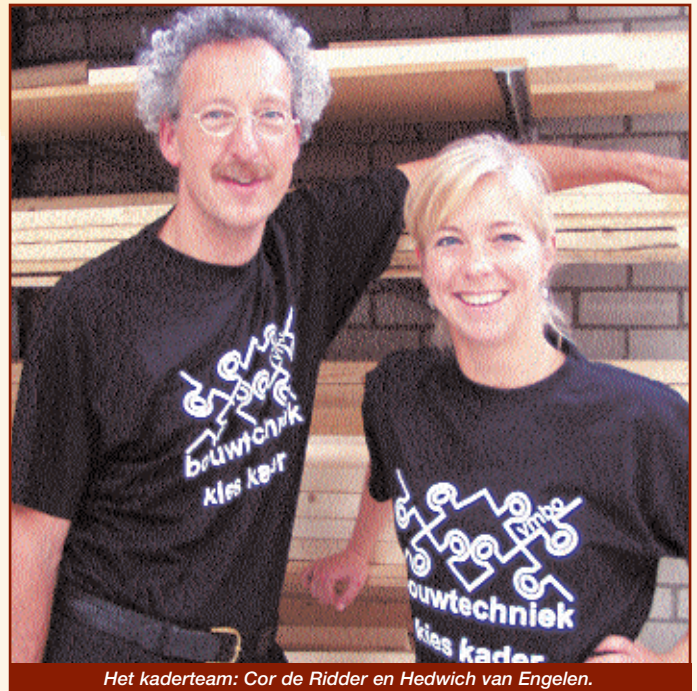
Workshop Kies Kader

In de workshop Kies Kader kregen de deelnemers informatie over de kaderberoepsgerichte leerweg. Deze vmbo-leerweg biedt aan leerlingen met de leerstijl 'leren door doen' een goede voorbereiding voor de mbo-opleidingen op de niveaus drie en vier.

In de workshop Kies Kader gaf de projectleider Cor de Ridder de deelnemers een voorproefje van het promotiepakket en de moderne leer-middelen voor de kaderberoepsgerichte leerweg. Zowel docenten als vertegenwoordigers van het Ministerie van Onderwijs, uitgevers en kenniscentra hebben in de drukbezochte workshop kennis genomen van de nieuwe producten waaruit het promotiepakket bestaat.

Veel ouders, leerlingen en docenten blijken onvoldoende op de hoogte te zijn van de veelzijdigheid van én de toekomstmogelijkheden na het volgen van de kaderberoepsgerichte leerweg. Velen weten niet dat deze leerweg aan een deel van de vmbo leerlingen een volwaardig alternatief biedt voor de theoretische leerweg. Meer leerlingen en hun ouders moeten daarom zicht krijgen op het goede perspectief dat deze leerweg biedt. Om te zorgen voor een grotere instroom is voor het basisonderwijs (en de onderbouw van het vmbo) een lespakket ontwikkeld. Dit lespakket bestaat uit een korte promotiefilm, werkbladen, een brochure en ondersteunende producten.

Naast het lespakket ontwikkelt het Platform vmbo Bouwtechniek een nieuw interactief leermiddel. Hierin komen specifieke kadergerichte aspecten aan bod, zoals communiceren en registreren, organiseren en leidinggeven (de preambule), maar ook plannen en calculeren. Dit leermiddel wordt gebruikt naast de huidige lesstof. Het thema ervan is: het realiseren van een bouwproject. Via het leermiddel en koppelingen naar de praktijk moet de kaderleerling

Het kaderteam: Cor de Ridder en Hedwich van Engelen.

een totaal bouwproces van een sportcentrum organiseren en uitvoeren. Hiermee wordt de leerling optimaal voorbereid op een middenkaderfunctie. In de workshop werden een aantal concrete onderdelen van het product getoond.

De grote opkomst en positieve reacties beloven veel goeds voor een brede implementatie van de producten die voor de kaderberoepsgerichte leerweg ontwikkeld worden. In de loop van het komende schooljaar zal in regiobijeenkomsten en tijdens instructiedagen meer informatie verstrekt worden. De producten zijn bestemd voor derdejaars leerlingen die in augustus 2004 aan de kaderberoepsgerichte leerweg beginnen.

Workshop MetselGOED

Bij alle werkzaamheden is het belangrijk om de veiligheidsvoorschriften in acht te nemen. Dat geldt ook voor metselen.

Eddy Gruppen en Rowena Timmermans gaven vijf workshops over de cd rom MetselGOED en hadden iedere keer de zaal vol enthousiaste mensen. Een aantal maal zijn ze zelfs eerder begonnen omdat de zaal al ruim vol zat. Excuses aan de mensen die ze niet konden toelaten en nu niet weten dat er een onderwijsmodule op cd rom beschikbaar

is over gezond metselen. Het succes van de workshop was naar hun mening, naast het onderwerp, te danken aan de leergierige en actieve bezoekers en de uitstekende organisatie. Eddy en Rowena: "De locatie was inspirerend en het aanbod van workshops goed. Daarbij ook onze dank aan de studio die tot het moment suprême zelfs nog op vier meter hoogte, met safetybeld en al, de techniek een handje hielp. Chapeau!"

Workshop Praktische Sector Oriëntatie

Voor het vak **Praktische Sectororiëntatie (PSO)** is een eigentijds (inter)actief programma ontwikkeld dat een brede oriëntatie geeft op alle mogelijke bouwberoepen en de daarbij behorende opleidingen.

Van een directeur verkleed als Romein naar een cd-rom. Een sprong in de tijd, maar ruim tweehonderd docenten waren zo nieuwsgierig naar de nieuwe producten voor Praktische Sectororiëntatie dat ze die cultuurschok er graag voor over hadden.

Tijdens de workshop van projectleider Ad Vermonden en zijn team kwamen de drie verschillende onderdelen van het PSO-aanbod uitgebreid aan bod. Allereerst de cd-rom. In een soapachtige sfeer wordt spelenderwijs informatie aangeboden. Het verhaal speelt zich af rond een kartencentrum waar Iwan, Tim, Hester en Sten elkaar ontmoeten. Ze zijn midden twintig en werken allemaal in de bouw. Spelenderwijs krijgen leerlingen informatie over de bouwnijverheid aangeboden. Na uitleg over het script en de hoofdrolspelers werd er een live stukje film uit de cd-rom vertoond. Het applaus na afloop sprak voor zich.

Daarna de site www.bouwberoepen.nl. Er was geen internetverbinding, maar iedereen kreeg toch een heel goed beeld hoe de website er uit gaat zien.

Tenslotte kwamen de doe-opdrachten aan bod. Tijdens de regiobijeenkomsten waren al wat kaarten gepresenteerd en nu lagen er dertig doe-opdrachten ter inzage. Ze vielen erg in de smaak. Zodanig zelfs dat, ondanks een uitdrukkelijke verzoek om de kaarten niet mee te nemen, verschillende setjes toch waren verdwenen. Ook zagen we een docent die met z'n digitale camera opdrachten fotografeerde. Duidelijk werd dat de verschillende onderdelen elkaar prima aanvullen en dat we er goed in zijn geslaagd om moderne onderwijsmiddelen te ontwikkelen.

Er waren complimenten van docenten dat er in een jaar tijd zoveel is geproduceerd. Iedereen wil snel over het PSO-materiaal beschikken in verband met de voorbereidingen voor komend schooljaar. Aan deze wens voldoen wij graag en reiken vanaf half september tijdens de regiobijeenkomsten de PSO producten uit. Iedere school die aanwezig is ontvangt gratis een volledig pakket met doe-kaarten, twee cd-roms en

een docentenhandleiding.

De gegevens van de regiobijeenkomsten staan elders in deze Nieuwsbrief.

Workshop Leerwerkhuis Bouwtechniek

Groot was de belangstelling voor de workshop Leerwerkhuis Bouwtechniek. De modellen van het Leerwerkhuis ondersteunen de informatieoverdracht bij de bouwtechniekklassen en zijn interessant voor zowel de docenten als de leerlingen.

Bijna tweehonderd docenten bezochten de presentatie Leerwerkhuis. In de vijf sessies van deze presentatie is door Frank

Projectleider Frank Buitenhuis

Buitenhuis de stand van zaken met betrekking tot het Leerwerkhuis toegelicht. In zijn presentatie liet hij zien welke modellen worden ontwikkeld. De modellen dienen als voorbeeld voor de school die het Leerwerkhuis als onderwijsmodel wil opnemen. Frank Buitenhuis liet zien dat er naast de modellen die dienen ter ondersteuning van de docent en de leerling tijdens de lessen ook modellen worden ontwikkeld die kunnen worden gebruikt door de docenten bij de inrichting van het Leerwerkhuislokaal.

Na een algemene inleiding, waarin het project werd besproken, ging Frank Buitenhuis dieper in op enkele modellen. Met enige trots kon hij de aanwezige docenten melden dat de sturingsmodule zoals die door de firma EPN wordt aangeboden, is aangekocht

door het Platform vmbo Bouwtechniek. In de komende maanden zal de projectgroep hard aan het werk gaan om deze sturingsmodule methodiek onafhankelijk te maken, waarna het materiaal aan de scholen beschikbaar wordt gesteld.

Naast het ontwikkelen van de modellen ten behoeve van het Leerwerkhuis ging Frank in op de relatie met de andere projecten, zoals het project Kaderberoepsgerichte leerweg van Jan de Ridder.

Tenslotte gaf Frank aan dat er bijzondere aandacht zal worden besteed aan de implementatie van de modellen: deze maakt deel uit van de modellen en draagt bij aan het welslagen van de introductie van het Leerwerkhuis.

Workshop: ToekomstPas, hoe pas je het toe

Het ToekomstPas-project is de laatste maanden goed onder de loep genomen. Docenten hebben de enquête van het Platform ingevuld, 1200 leerlingen kregen een vragenlijst via e-mail en een in jongerencommunicatie gespecialiseerd bureau heeft een second opinion gegeven. Met alle resultaten op zak wordt op dit moment de koers voor komend schooljaar vastgesteld. Het is duidelijk dat een aantal punten anders moet, kan en wordt. Tijdens de workshop op de Landelijke dag hebben we al een tipje van de sluier opgelicht en met een aantal docenten van gedachten gewisseld over de wijzigingen. Voor de docenten die onze workshop hebben gemist, geven we graag nog een kort overzicht van de plannen voor volgend jaar. De webwinkel wordt nieuw leven ingeblazen. Het eerste resultaat daarvan staat al op de site www.toekomstpas.nl: korting op veiligheidsschoenen. En zoals u ondertussen weet, is ook de inlogprocedure gewijzigd. Daarvan hebben u en uw derdejaars leerlingen thuis bericht gekregen. Een en ander wordt stukken gemakkelijker gemaakt. Een pas wordt ook niet langer verstrekt, omdat er weinig tot geen gebruik van werd gemaakt. Het is voor ons erg belangrijk gebleken de reacties en meningen van leerlingen en docenten te krijgen. Wij geloven het project er beter mee te kunnen maken. Daarom willen we op regelmatige basis zowel leerlingen als docenten om hun mening en inbreng vragen. Met een aantal docenten willen we twee

Kijkt vooruit: Marjolein Vrijenhoek van het projectteam.

keer per jaar afspreken om van gedachten te wisselen. En leerlingen willen we vragen een adviesraad te vormen en zo de meningen vanuit het derde- en vierdejaar vmbo te ventileren.

Kortom, plannen genoeg. Wij gaan deze zomer hard aan de slag om alle ideeën uit te werken en komen direct na de vakantie bij u terug met de resultaten.

Workshop: Standbouw

Peter van Zijderveld en Gonny Luimstra verzorgden een workshop over Standbouw. Tijdens de workshop werden de docenten geïnformeerd over presentatie- en communicatietechnieken binnen het vmbo, het scholingsaanbod op dit gebied en de nieuwe cursus Stand- en decorbouw.

Woensdag 2 juni was een lange, maar geslaagde dag. Het is was een uitdaging om in een middeleeuwsdecor, het schemerlicht van een klooster, een presentatie te verzorgen over de nieuwe cursus Stand- en decor-

bouw. Daarnaast was er aandacht voor de implementatie van Presentatie- en Communicatietechnieken binnen het vmbo en werd ook de doorstroom naar het mbo belicht door Gonny Luimstra.

Circa 75 vmbo-docenten volgden de in totaal 3 workshoprondes, waarbij wij enthousiaste reacties hebben ontvangen. Belangrijk, want zonder een brede steun voor deze technieken onder de docenten, is het moeilijk om succes te boeken. Wij kijken dan ook terug op een geslaagde dag, waarbij het goed was

informatie uit te wisselen, maar vooral ook persoonlijke contacten te leggen. De deelnemers aan de workshop moesten zelf aan de slag en verlieten de workshop daarom niet met lege handen.

Een extra woord van dank aan de firma Octanorm, die deze workshop met ondersteunend materiaal in woord en beeld, tot een succes maakte.

Workshop Starterspakket

Het project Starterspakket vormt een aanvulling op het ontwikkelde materiaal voor Praktische Sectororiëntatie en biedt handvatten voor de invoering van de producten van het Arrangement vmbo Bouwtechniek.

Het Arrangement vmbo Bouwtechniek wil een goede start maken! Implementatie van de ontwikkelde producten en de beschikbaarheid van faciliteiten zijn van belang voor het welslagen van het project.

Om dit te realiseren is het project Starterspakket ontwikkeld. Starterspakket is bedoeld om de producten uit de deelprojecten van het Arrangement vmbo Bouwtechniek een vaste, duurzame plek in het bouwtechniekonderwijs te geven. Hierbij is het van belang dat

de scholen langere tijd gebruik kunnen maken van deze producten. Ook zullen ze betrokken worden bij het onderhoud van de producten door mee te bepalen wat er vernieuwd moet worden. Subdoel van het project is het in kaart brengen van het bouwtechniekonderwijs in Nederland.

In de workshop in het (koude!) Koopmanshuis in het Archeon, legde Hannie Offenberg uit wat Starterspakket concreet inhoudt en hoe docenten er hun voordeel mee kunnen doen.

Docenten moeten direct aan de slag kunnen met de materialen. Daarom bevat Starterspakket een training. Ook bevat het een sturingsmodule voor een leerlingvolgsysteem. Voorts een handboek "bouwtechniekonder-

wijs in Nederland", met praktische verwijzing naar opleidingen en bedrijven, samenwerkingsverbanden en voorbeelden van good practice. Dit onder meer voor scholen zonder afdeling bouwtechniek. I.v.m. het actueel aanbieden van de informatie, zullen in dit handboek veel verwijzingen naar relevante websites worden opgenomen, zoals het platform zelf; toekomstpas.nl; go-infra.nl; bouwberoepen.nl; kenniscentra, scholen en samenwerkingsverbanden; etc.

Ook de (digitale) ontsluiting en implementatie van de voor het Arrangement ontwikkelde materialen, de Nieuwsbrief van het Platform en de website zullen hierin een steeds belangrijker rol krijgen.

Van het Ministerie

Henri Geerling, werkzaam bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, was de gastspreker op de landelijke dag en stuurde naar aanleiding van zijn toespraak het volgende bericht:

"Krantenkoppen komen vaak niet overeen met de inhoud van een artikel. Ongenuanceerde berichtgeving schaadt het vmbo en dat is jammer. Om wat aan dat imago te doen hebben vorig jaar ambtenaren van diverse departementen en de pers bezoeken gebracht aan vmbo-scholen. De berichten werden beter. Tot het treurige incident bij het Terra College plaats vond. Dat is opnieuw aanleiding over het vmbo steeds slecht te spreken. Journalisten hebben het vooral over een groep leerlingen met gedragsproblemen waarvan een deel naar een time-out zou moeten en een deel weer naar het ZMOK. Om hoeveel gaat het dan in Nederland ten opzichte van het hele vmbo?"

De oproep aan onderwijsorganisaties en de diverse platforms van leraren beroepsgerichte vakken om nu ook vanuit het veld te ageren tegen de ongenueerde uitspraken is door de sector bouwtechniek direct opgepakt: een hoogleraar in het Noorden van het land kreeg een veeg uit de pan, leraren bouw en leerlingen protesteerden tegen zijn uitspraken en dat voorbeeld heeft de tendens gezet voor andere organisaties. Een woord van dank aan u, docenten bouwtechniek, is dan ook terecht en gemeend.

De afgelopen maanden - maar ook vorig jaar - hebben wij veel gesproken met leraren, leerlingen, ouders en directieleden van scholen. Onze kernvraag was: wat wil het veld met het voortgezet onderwijs en in het bijzonder met het vmbo?

Daarop werd soms zeer rigoureuus geantwoord, zoals: "Hef het vmbo op en voeg klas 3 en 4 bij het mbo."

"Hef het mbo op en breng mbo-1 en mbo-2 weer binnen het vmbo." Maar een ding is duidelijk zo stelde de minister: De koers van het voortgezet onderwijs gaat niet leiden tot een stelsel-discussie. Wel krijgt het vmbo de mogelijkheden om duale trajecten in te richten. Verder liggen er voorstellen om nieuwe onderwijsprogramma's samen te stellen uit afdelings-, sector-, intra- en wellicht intersectorale programma's naast deze programma's. Tot hoever de scholen (dus jullie als leraren) hiermee willen gaan is niet duidelijk. Over die verdere invulling zal nog het nodige moeten worden besproken.

lees verder op pagina 8

Henri Geerling, Ministerie OCW

vervolg van pagina 7

Collega's van mij zult u de komende jaren dan ook regelmatig tegenkomen.

Ten aanzien van de examens heb ik ook een duidelijke uitspraak: de centrale examens vmbo blijven.

Wel worden de wensen uit het veld tot flexibilisering in aard, tijd en vorm nader onderzocht. Beperking in vakken, examens door het jaar heen en examinering via de computer komen aan bod. De sector

Bouwtechniek doet al mee in een project (zgn. Potes-project).

Het bovenstaande zal u, als sector Bouwtechniek niet verbazen. Op velerlei terrein bent al een fors eind op gang. Leerwerkhuis, bouwtechniek breed, invulling kaderberoepsgericht en examenproject zijn voorbeelden.

Dit kan alleen door uw inzet. Ook daarvoor mijn dank. Rest mij u voor de toekomst veel inspiratie toe te wensen."

Van de nieuwe voorzitter

Op de landelijke dag is aangekondigd dat Jan van Nierop de voorzittersfunctie van Hans Scheres heeft overgenomen. De nieuwe voorzitter stelt zich in deze Nieuwsbrief nader aan u voor:

"Mijn naam is Jan van Nierop. Ik ben locatiedirecteur van Het Kwadrant te Weert. Het Kwadrant is een bovenbouw vmbo-school voor de beroepsgerichte leerwegen.

Daarnaast is er op onze school een onderbouw lwoo, een sector Praktijkonderwijs en een kleine groep nieuwkomers (ISK). De school kent alle sectoren en het gebouw is van origine een vbo-techniek en daarvoor een lts. De school telt zo'n zevenhonderd leerlingen.

Hartelijk afscheid van Hans Scheres.

Jan van Nierop stelt zich voor.

Mijn loopbaan ben ik begonnen op een lts in Axel (Zeeuws Vlaanderen). Ik begon als broekje van 22 als leerkracht AVO en gaf binnen de kortste keren naast de AVO lessen ook lessen Nederlands aan de BBL, metaaltechniek en detailhandel. Dat betekende les geven aan wat oudere jonge mensen. Dat was een hele belevenis.

Na twee jaar ben ik overstapt naar een school voor vso – lom. Daarbij onderhield ik veel contacten met het beroepsonderwijs omdat ons streven was om leerlingen zo snel en goed mogelijk door te laten stromen naar het regulier onderwijs. Op die school ben ik begonnen als groepsleerkracht en ben er na achttien jaar vertrokken als directeur.

In 1999 ben ik in mijn huidige functie begonnen. Na een wat roerige start (er kwamen leerlingen van vijf vestigingen bij elkaar) hebben we met name de laatste drie jaar veel tijd en energie besteed aan het modern en up-to-date maken van ons vmbo-onderwijs. Actieve, zelfstandige leerlingen in een contextrijke leeromgeving is onze doelstelling en wij zijn trots op wat wij daar in bereikt hebben. Veel moeite heb ik dan ook met de berichtgeving over het vmbo in de media. Onze leerlingen, onze leerkrachten en onze scholen verdienen een beter imago dan waar wij op vastgepind worden.

Dit geldt zeker nog eens extra voor de sector Techniek en daarin voor Bouwtechniek. Hier wil ik mij samen met u sterk voor maken. Ik heb er zin in."

Docenten hebben grote verantwoordelijkheid

Grote belangstelling bij de cursus Veilig werken met machines.

In de vmbo-docenttraining Veilig werken met machines en Arbowetgeving behandelt cursusleider Jan van Gils de risico's waar leerlingen en docenten tijdens de praktijklessen mee te maken kunnen hebben. In dit artikel geeft Jan een impressie van de cursus en doet Ed Zwartkruis, docent bouwtechniek in Huissen en cursist, verslag van de cursus.

De materialen en gereedschappen waar leerlingen op school mee werken zijn veelal hetzelfde als in de praktijk. Dat brengt allerlei risico's met zich mee. Gelukkig hebben de meeste docenten een groot verantwoordelijkheidsgevoel ten aanzien van de aan hen toevertrouwde leerlingen. Veel risico's staan beschreven in de Arbo-wet. De Arbowet geeft daarvoor duidelijke oplossingen, maar voor andere risico's is de wet niet duidelijk en zullen de docenten naar eigen goeddunnen moeten handelen.

Op vmbo-scholen is meestal wel de bereidheid aanwezig om zich aan de Arbowetgeving te houden maar ontbreekt het aan tijd, geld en kennis van de regelgeving. Daarom is deze vmbo docenttraining een must voor elke bouwtechniekdocent.

Op 3, 10 en 22 maart j.l. werd de vmbo-docenttraining Veilig werken met machines en Arbowetgeving gegeven in Culemborg. Deze was georganiseerd door de Stichting Hout & Meubel. De cursus was verdeeld over drie dagen, met een optie voor een vierde dag. Tijdens het voortschrijden van deze, overigens zeer zinvolle, cursus werd mij steeds duidelijker dat het gaat om verantwoordelijk zijn. De ARBO-wet schrijft vóór. Dat wil zeggen dat de werkgever en de werknemer verplicht zijn, volgens deze wet, in gezamenlijkheid onveilige situaties uit te sluiten.

De RI&E (lees Risico-inventarisatie & -evaluatie) speelt hierin een belangrijke rol. De risico's kun je inventariseren door gebruik te

maken van de checklisten welke voor elke afdeling van een school beschikbaar zijn. Wanneer je als docent bouwtechniek de checklisten nauwgezet hebt ingevuld en er zijn geen onveilige situaties aangetroffen, dan mag je ervan uitgaan dat aan de Arbo-wet is voldaan. Dat dit op veel plaatsen een utopie is, zal duidelijk zijn. Daarom hoort bij de Risico-inventarisatie ook een evaluatie. Hierin dienen de aangetroffen onveilige situaties vermeld te worden en de termijn c.q. datum waarop deze onveilige situaties zijn omgezet in een veilige situatie.

Zoals gezegd, werd mij tijdens de cursus duidelijk dat het gaat om verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid. Dagelijks lopen wij risico met onze leerlingen, meestal gaat het goed. Maar als ten tijde van een ongeval niet aangetoond kan worden dat het maximale is gedaan om te voldoen aan de Arbo-wet, dan is het mogelijk dat je als docent persoonlijk aansprakelijk wordt gesteld. De conclusie is dus, dat men moet zorgen dat de RI&E in orde is.

De eerste dag werd besteed aan uitleg over de Arbo-wet, en hoe de indeling van deze wet is. Enigszins taaie kost, welke werd afgewisseld door een bezoek aan de praktijklokalen van de gastschool.

De tweede dag werd aandacht besteed aan de 'thuis' geconstateerde onveilige situaties en mogelijke oplossingen om deze aan te pakken. De derde dag stond in het teken van de snijgereedschappen. Hierbij werden de eisen besproken waaraan mechanisch (mech) en manueel (man) aangedreven gereedschappen moeten voldoen. Er werden enkele afgekeurde snijgereedschappen aangetroffen.

De cursus werd afgesloten met een meerkeuzetoets en een certificaat, waarvoor alle deelnemers slaagden.

Conclusie: Een zeer zinvolle praktisch gerichte cursus, absoluut aan te bevelen voor docenten machinale houtbewerking.

Spelen met vaktaal (in de bouwtechniek)

www.vaktaal.net

Welkom bij Vaktaal voor de bouw

Deze site heeft voor de bouwtechniek een interactief woordenboek te bieden, of het een button voor je bij elkaar komende kwartetten.

Inloggen

Rechts 1	Midden/Links	Links 2
medische/medico	schilderen	voelwerk
Stuolbouw	Elektronica	Levens/Mens

Stel je voor dat je nog nooit een Chinese taal hebt gevolgd en nu een Chinees boek moet lezen, gaat dat lukken? Veel (taalzwakke) leerlingen in het vmbo gebeurt hetzelfde als ze een technisch boek openen. Wat zegt ze woorden als toestek, menagering, fundering, serre-joint of moniertang? Hoe spreek je die woorden uit? Joop Brugman heeft een methode gevonden om de leerlingen wegwijs te maken.

In sommige methoden bouwtechniek zijn meer dan 2500 vaktaalwoorden verzameld en die lijsten zijn niet compleet. Onze leerlingen moeten dus eigenlijk een extra vreemde taal leren, dat verdient extra aandacht!

Als een leerling een vraag niet snapt, kun je dat als docent niet afdoen met 'je moet ook goed lezen'.

Stel u voor dat ze die opmerking naar u maken met dat Chinese boek in de hand.

Zou het niet mooi zijn als we kunnen zeggen: 'spelen met vaktaal maakt leren leuker'.

Door leerlingen met elkaar een vaktaspel te laten spelen, leren de leerlingen van elkaar en worden ook de sociale competenties ontwikkeld.

In dit verband hebben een aantal vmbo platforms, onder leiding van het SLO en met steun van het Ministerie van Onderwijs, www.vaktaal.net in het leven geroepen. Op deze website treft u veel vaktaalwoorden en hun omschrijving aan. Altijd voorzien van een passende afbeelding, soms zelfs voorzien van gesproken tekst of video.

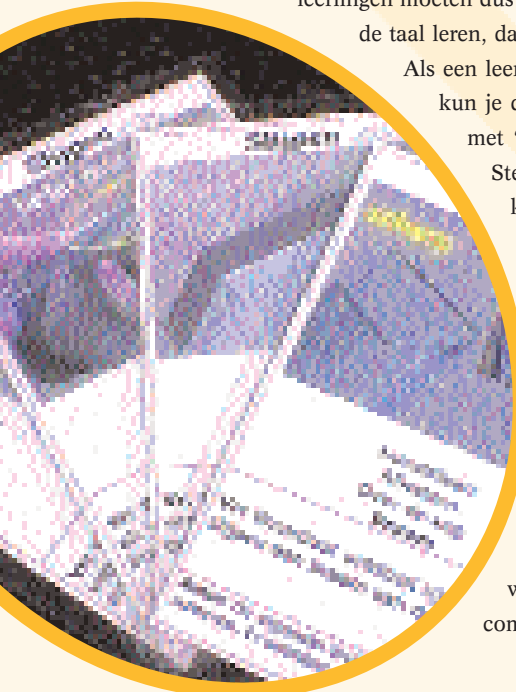
Het Platform Bouwtechniek heeft op de website www.vaktaal.net gekozen voor het in samenhang aanbieden van steeds vier vaktaalwoorden. Die woorden kunnen via een zoekfunctie opgeroepen worden. Maar veel leuker is het als de leerlingen met die woorden aan het spelen gaan. Daag ze als docent uit om te gaan kwartetten met vaktaalwoorden. Bovendien staan er vragen op de kaarten die eerst goed beantwoord moeten worden alvorens de veroverde kaart afgegeven wordt.

Op www.vaktaal.net zijn negen complete series kwartetten verzameld. Elke serie bestaat uit 40 kaarten. De onderwerpen passen bij de lessen in het Gemeenschappelijk Kerndeel. Bekijk die kwartetten goed en laat de omschrijvingen uitspreken. Lees de spelregels en print de kaarten uit.

U kunt bij **Bouw** inloggen: gebruikersnaam: **gast**
wachtwoord: **bouwtechn**

Uw reacties kunt U richten aan Joop.Brugman@freeler.nl of aan uw regiocoördinatoren.

Veel plezier met het spelen van het vaktaspel.

Mededelingen

Examen fijnhoutbewerken schooljaar 2004/2005

Het komende schooljaar zal voor de eerste keer een landelijk examen voor het kerndeel fijnhoutbewerken (meubelmaken en interieurbouw) afgenomen worden. Het examen betreft het onderdeel **B/V/7 - meubelmaken**. SH&M zal in samenwerking met het Platform vmbo Bouwtechniek aparte examens verstrekken voor de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg. De andere twee onderdelen van het kerndeel (BT/K/16 - houtbewerkingstechniek en afbouw en B/V/8 - interieurbetimmeringen) worden met een schoolexamen afgesloten. Aan het begin van het komende schooljaar zal SH&M uitgebreid informatie verschaffen over het nieuwe examen. Nadere informatie is te verkrijgen bij Cor de Ridder (T 0348-466440).

Cursusaanbod vmbo-docenten 2004-2005

Het cursusaanbod voor vmbo-docenten blijft ook komend jaar beschikbaar via de website van Platform vmbo Bouwtechniek. De site voor het cursusaanbod wordt gewijzigd, maar u kunt hier nog steeds terecht voor informatie over de vmbo-cursussen.

Het aanbod op de site is actueel. Afgelopen jaar zijn geïntroduceerd:

- Veilig werken met machines en Arbowetgeving
- Praktische werkzaamheden infrastructuur voor docenten vmbo
- Kennismaking infrastructuur voor docenten vmbo
- Vervolg beletteringstechnieken
- Stand- en decorbouw

Binnenkort vindt u hier ook de nieuwe cursussen:

- Werken met AutoCAD
- Introductie vmbo fijnhoutbewerken

Ga ook voor meer informatie naar: <http://platformen.vmbo-loket.nl> (zonder www. ervoor!).

Kies daarna bouwtechniek. Onder de knop **Cursusaanbod** vindt u daar o.a. het cursusoverzicht, maar ook de aanmeldformulieren.

Regiobijeenkomsten voor Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven

Volgend schooljaar wordt voor het eerst een serie van drie regiobijeenkomsten voor medewerkers van de vier in het Platform coöpererende Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven georganiseerd. Doel van deze bijeenkomst is om vooral buitendienstmedewerkers en ontwikkelaars te informeren over het Platform en gemeenschappelijke aandachtsgebieden omtrent het (v)mbo. De bijeenkomsten zullen plaatsvinden op 17 november voor de regio's 3 en 4, op 24 november voor de regio's 1 en 2 en op 1 december voor de regio's 5 en 6. De Kenniscentra worden over de invulling en locatie t.z.t. geïnformeerd.

Toetsenbank

Per januari 2004 is de toetsenbank vmbo-bouwtechniek operationeel en zijn er

schoolexametoetsen beschikbaar voor timmeren, metselen, schilderen en fijnhoutbewerken voor basis- en kaderberoepsgerichte leerweg. Binnenkort zijn er toetsen beschikbaar voor bouwbreed.

Na de succesvolle introductieperiode wordt de deelname aan de toetsenbank koppelen aan het lidmaatschap van het platform zodat het een onlosmakelijk deel vormt van het producten- en dienstenpakket en de continuïteit van de toetsenbank gewaarborgd kan worden. Met ingang van het nieuwe schooljaar staan de geactualiseerde toetsen voor de bij het Platform aangesloten scholen ter beschikking.

Sabbatical

Wim Verhoog heeft vanaf aankomende september een jaar sabbatical opgenomen en wordt tijdelijk in zijn functie als landelijk coördinator vervangen door Johan Oost. Aad van Langen, coördinator van regio 1, zal ook de bijeenkomsten voor Wims regio verzorgen. Samen met zijn vrouw zal Wim Australië en aangrenzende eilanden verkennen. Het hele Platform wenst Wim en Joke de allerleukste belevenissen op hun reis naar de andere kant van de wereld toe!

Toetsenbankintroductie door Jannet Tiegelaar.

Nieuwe en makkelijke digitale bereikbaarheid

In het kader van de nieuwe huisstijl streeft het Platform vmbo Bouwtechniek naar eenduidigheid. In die zin is ook de digitale bereikbaarheid gehomogeniseerd en beschikt het Platform nu over een eigen domein: ...@vmbo-bouwtechniek.nl.

De regiocoördinatoren zijn bereikbaar via a.kreijns@vmbo-bouwtechniek.nl, w.depagter@vmbo-bouwtechniek.nl, j.oost@vmbo-bouwtechniek.nl en t.jansen@vmbo-bouwtechniek.nl.

a.vanlangen@vmbo-bouwtechniek.nl
w.verhoog@vmbo-bouwtechniek.nl

De secretariaat van het Platform ontvangt u mails op: platform@vmbo-bouwtechniek.nl

Voor alle vragen omtrent de toetsenbank kunt u terecht bij: toetscenter@vmbo-bouwtechniek.nl

Regiobijeenkomsten

Regio	Datum	Plaats van bijeenkomst
Regio 1 Regiocoördinator: Aad van Langen Tel./fax.: 072 - 5711361 a.vanlangen@vmbo-bouwtechniek.nl	15 september 2004	Damiate College Berlagelaan 1 2033XS Haarlem Contactpersoon: L.F.M. de Lange Tel.: 023 - 5330150
Regio 2 Regiocoördinator: Aad van Langen Tel./fax.: 072 - 5711361 a.vanlangen@vmbo-bouwtechniek.nl	15 september 2004	Damiate College Berlagelaan 1 2033XS Haarlem Contactpersoon: L.F.M. de Lange Tel.: 023 - 5330150
Regio 3 Regiocoördinator: Johan Oost Tel./fax.: 0511 - 444325 j.oost@vmbo-bouwtechniek.nl	13 oktober 2004	Emelwerda College locatie de Es Esoelerlaan 73 8302 AL Emmeloord Contactpersoon: E. Harkema Tel.: 0527 - 634567
Regio 4 Regiocoördinator: Albert Kreijns Tel./fax.: 0318 - 516832 a.kreijns@vmbo-bouwtechniek.nl	22 september 2004	CSG Het Noordik Linderflier 24 7681 ZM Vroomshoop Contactdocent: H. Konninger Tel.: 0546 - 642479
Regio 5 Regiocoördinator: Tony Jansen Tel./fax.: 040 - 2213973 t.jansen@vmbo-bouwtechniek.nl	29 september 2004	S.G. Were Di Waalreseweg 45 5354 HA Valkenswaard Contactpersoon: G. Mesman Tel.: 040 - 2074450
Regio 6 Regiocoördinator: W de Pagter Tel./fax.: 0118 - 616535 w.depagter@vmbo-bouwtechniek.nl	20 oktober 2004	Dongemond College Stijenlaan 2 4931 HE Geertruidenberg Contactpersoon: W. Wevers Tel.: 0162 - 512637

Colofon

“vmbo bouwtechniek nieuws” informeert over de activiteiten van het Platform vmbo Bouwtechniek. Deze nieuwsbrief verschijnt minimaal drie keer per jaar en is bestemd voor docenten, sectordirecteuren en coördinatoren van vmbo-scholen met een afdeling bouwtechniek alsmede samenwerkingsverbanden, ROC's en andere belangstellenden op het gebied vmbo-bouwtechniek.

Het Platform vmbo Bouwtechniek is een onafhankelijke commissie die als doel heeft gesprekspartner te zijn binnen het onderwijsveld en bouwend Nederland. In het platform zijn als leden vertegenwoordigd de Vereniging van Voortgezet Onderwijs, de vier Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven in de bouw- en houtsectoren, Bouwradius, Savantis, SBW en SH&M alsmede het bve-veld.

De redactie van “vmbo bouwtechniek nieuws” bestaat uit Gerd Simons, Wim Verhoog en Els de Jonge. Voor bijbestellingen, vragen of bijdragen kunt u contact opnemen met het Platform vmbo Bouwtechniek via onderstaand redactie-adres:

Platform vmbo Bouwtechniek
 redactie vmbo bouwtechniek nieuws
 Postbus 76
 2740 AB Waddinxveen

t 0182-641111
 f 0182-641100
 e platform@vmbo-bouwtechniek.nl

In deze Nieuwsbrief zijn de bijdragen verwerkt van:

Joop Brugman, Frank Buitenhuis, Henri Geerling, Jan van Gils, Eddy Gruppen, Jan van Nierop, Hannie Offenbergh, Cor de Ridder, Gerd Simons, Rowena Timmermans, Ed Zwartkruis, Marjolein Vrijenhoek, Ad Vermonden, Peter v. Zijdeveld en Eveline Boerrigter.

Vormgeving:
 Brigitte Berghahn.

Foto's:
 Marieta Staal, Ed Zeelt en Gerd Simons.

Druk:
 Veldwijk - van Loon Grafische Bedrijven B.V., Waddinxveen.